

пк др Милан Миљковић, ванредни професор, председник комисије,

пк др Драган Јевтић, ванредни професор, ментор - члан,

вс др Анита Пешић, доцент, члан,

др Милан Канкараш, ванредни професор, члан,

др Ранко Лојић, редовни професор, члан.

Оцена докторске дисертације

пп мр Владимира Ристића

извештај, д о с т а в љ а . -

ВОЈНА АКАДЕМИЈА

Наставно-научно веће

Одлуком Наставно-научног већа Војне академије број 08/43 (акт Војне академије Број 360-75 од 4. априла 2025. године), именовани смо у Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата потпуковника мр Владимира Ристића, под називом: „Модел развоја каријере официра у Министарству одбране и Војсци Србије”.

Након прегледа и свеобухватне анализе докторске дисертације, а на основу члана 10, став 14. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације и промоцији доктора наука („Службени војни лист” број 7/24) и члана 14. став 1. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације („Службени војни лист” број 14/22), Комисија подноси следећи:

ИЗВЕШТАЈ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДОКТОРАНДУ И ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1.1. Биографија докторанда

Владимир Ристић је рођен 21. септембра 1969. године у Кикинди. По завршетку средње школе просветне струке, уписао је 1988. године Војну академију КоВ ЈНА, смер артиљерија, коју је завршио 1992. године. У периоду од 1992. до 1998. године радио је у

37. моторизованој бригади Ужичког корпуса у Рашкој, где је обављао дужност командира артиљеријског вода и батерије хаубица 105 mm M56, након чега прелази на Војну академију у Београду. На Војној академији је обављао дужности наставника у Катедри методологије, командира кадетског вода у Одсеку КоВ, наставника у Катедри руковођења и командовања, као и помоћника начелника за курсеве, уједно заменика начелника Катедре страних језика. У управи Војне академије обављао је дужности референта за планирање и материјално обезбеђење наставе, као и референта за међународну војну сарадњу.

Након оснивања Универзитета одбране у Београду 2011. године, прелази у ректорат Универзитета одбране, где обавља дужности референта за међу универзитетску и међународну сарадњу, као и начелника Групе за међународну војну сарадњу. Поред редовних дужности, у периоду од 2011. до 2021. године, обављао је дужност секретара Савета Универзитета одбране, као и дужност овлашћеног представника Универзитета одбране пред телима / агенцијама ЕУ (LEAR), у периоду од 2011. до 2023. године. Прелази на Институт за стратегијска истраживања 2020. године, где обавља дужности истраживача – уредника, начелника Групе за библиотечку и издавачку делатност, као и дужности главног и одговорног уредника научног часописа „Војно дело”.

На Факултету за финансије, банкарство и ревизију, Алфа БК Универзитета у Београду, 2016. године завршава магистарске студије, одбранивши магистарски рад на тему „Развој каријере официра у Војсци Србије”. Исте године, уписује докторске академске студије, студијски програм "Менаџмент у одбрани" на Војној академији, Универзитета одбране у Београду, и до краја маја 2022. године је положио све предвиђене испите са просечном оценом 9,00 (одличан), чиме је стекао услов за пријаву докторске дисертације. Одлуком Сената Универзитета одбране, број 5/154 (акт број 23-383 од 24.12.2024. године), одобрен му је рад на докторској дисертацији под називом „Модел развоја каријере официра у Министарству одбране и Војсци Србије”.

Током каријере, завршио је више обука, курсева и усавршавања у земљи и иностранству (Немачка, Италија, Турска, САД, Велика Британија, Мађарска, Хрватска, и Украјина). Учествовао је на три домаћа научноистраживачка пројекта (Војна академија -1, Институт за стратегијска истраживања – 2), као и на три међународна научноистраживачка пројекта (TEMPUS – 1, ERASMUS + - 2).

Именовани је у дужем периоду био ангажован у наставном процесу са кадетима Војне академије, где је реализовао наставу из више различитих предмета (биран је у звање

асистента-приправника за предмет Методологија ратне вештине 1998. године, и за асистента за ужу научну област Менаџмент у одбрани у 2018. години, и у 2023. години). Учествовао је као члан у комисијама за одбрану стручних радова слушалаца на Основном Командно-штабном курсу (ОКШК) и на Командно-штабном усавршавању (КШУ) у Школи националне одбране „Војвода Радомир Путник”.

Током каријере је више пута награђиван, одликован и похваљиван. Поседује сертификат познавања енглеског језика STANAG нивоа 32⁺32⁺, и сертификат за рад на рачунарима ECDL. Ожењен је и отац троје деце.

1.2. Подаци о докторској дисертацији

Докторска дисертација потпуковника мр Владимира Ристића под називом: „Модел развоја каријере официра у Министарству одбране и Војсци Србије” израђена је у обиму од 184 стране. Дисертација садржи 67 табела и 1 шему. Дисертација у формално-техничком погледу садржи: насловну страну, садржај и следећа поглавља: Увод, Методолошки оквир истраживања, Теоријске основе рада, Приказ резултата истраживања, Закључак, Литература и Прилози.

У попису литературе наведено је 158 извора, од тога 48 књига, 47 научних и стручних радова из часописа, 10 саопштења са конференција, 6 докторских дисертација, 1 мастер рад, 1 магистарски рад, 2 стручна рада, 3 правила/упутства, 25 интернет извора и 15 законско-подзаконских аката. Такође, дисертација садржи и три прилога, који пружају увид у инструменте прикупљања података, које је кандидат користио приликом анкетирања официра у МО и ВС. Четвртина извора (28 од 118) датира од 2015. године и касније, што указује да су коришћени актуелни извори. Попис литературе упућује на закључак да кандидат познаје суштину и значај предмета истраживања.

2. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат је дефинисао предмет истраживања као утврђивање карактеристика процеса развоја каријере професионалних официра у Министарству одбране и Војсци Србије, битних за развој Војске Србије, и могућност њиховог унапређења кроз модификацију или измену постојећег модела развоја каријере официра у Министарству одбране и Војсци Србије. Основни проблем на који је усмерено истраживање је утврђивање фактора који

детерминишу ставове према војној каријери и доношење одлуке о професионалном напредовању, као и одговор на кључни изазов у области истраживања индивидуалних потреба професионалног напредовања (развоја каријере) у војном окружењу. Полазне теоријске и емпиријске основе за ово истраживање биле су: 1) недостатак интегралног модела професионалног напредовања у каријери у војном окружењу који би указао и на различите мотивационе факторе и нивое; 2) недостатак емпиријских провера теорија доношења одлуке о професионалном напредовању. Предмет истраживања је операционализован кроз пет целина, и то кроз услове развоја каријере, субјекте развоја каријере, мотиве, интересе и циљеве развоја каријере, методе развоја каријере и ефекте правилног развоја каријере. Предмет истраживања има интердисциплинарни карактер и обухвата области менаџмента у одбрани, менаџмента људских ресурса и војних наука. У Војсци Србије у последњих двадесет година није било истраживања која су се бавила проблемом ставова и доношења одлуке о каријерном напредовању, иако је у међувремену у потпуности извршена њена професионализација и значајно измењено окружење и услови у којима она постоји и делује.

Циљеви истраживања у дисертацији су били усмерени на верификацију постојећих емпиријских сазнања и допуну постојећих научних сазнања, као и добијање научне дескрипције о процесу развоја каријере официра у Министарству одбране и Војсци Србије и кључним детерминантама које је опредељују. Поред тога што је општи циљ овог истраживања био усмерен да се у светлу савремених теорија доношења одлуке, као и одређених теорија личности, испитају чиниоци који утичу на ставове припадника Војске Србије о професионалном напредовању, испитиван је и утицај појединих демографских и статусних обележја испитаника на њихове ставове о професионалном напредовању. Практични циљ истраживања био је да се на основу утврђених детерминанти структуре ставова и доношења одлуке о професионалном напредовању у војном окружењу, дефинише интегрални модел који би послужио као основа за планирање и управљање каријером припадника војске, као и бољим сагледавањем фактора који утичу на процес одлучивања о професионалном напредовању у војном окружењу.

Независне варијабле у овом истраживању су чинили поједини утицајни чиниоци развоја каријере официра, а зависну варијаблу је чинио развој професионалне каријере официра. Свака независна варијабла имала је одређен број индикатора који су служили за доказивање или оповргавање постављених хипотеза у истраживању. Независне варијабле

у овом истраживању су чиниле: а) Утицај нормативно-правних претпоставки на развој каријере официра б) Утицај појединих субјеката на развој каријере официра (личне жеље, потребе система одбране, претпостављени) в) Мотиви, интереси и циљеви система одбране и официра на развој каријере официра, г) Успешност процеса развоја каријере официра зависи од успешности реализације процеса планирања, селекције, школовања, усавршавања и распоређивања на одговарајуће дужности и д) Ефекти правилно спроведеног процеса развоја каријере официра су вишеструки и огледају се у ефективној искоришћености људских потенцијала јединице, што у значајној мери утиче на развој и одржавање оперативних способности Војске Србије.

3. ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ ИСТРАЖИВАЊА

У складу са проблемом, предметом и дефинисаним циљевима, кандидат је операционализовао генералну (општу) хипотезу истраживања, и са њом, пет посебних хипотеза истраживања, као и припадајућих четрнаест појединачних хипотеза истраживања. Генерална (општа) хипотеза истраживања, дефинисана је као „Развој каријере официра у Министарству одбране и Војсци Србије као сложен и динамичан процес, детерминисан је бројним чиниоцима и састоји се од више повезаних и међусобно условљених елемената, који у функционалном и практичном смислу карактеришу модел развоја каријере официра у Министарству одбране и Војсци Србије”.

Истраживањем је проверено пет посебних хипотеза, и то: 1) Нормативно-правне претпоставке, различити субјекти управљања људским ресурсима у МО и ВС, персонална и статусна обележја официра и њихове личне жеље и мотивација утичу на развој каријере официра; 2) Ефикасна реализација процеса планирања, селекције, школовања и усавршавања официра, хоризонтално и вертикално померање током каријере значајно утичу на оптималну искоришћеност људских потенцијала и развијање оперативних способности јединица/установа; 3) Официри различито схватају значај и потребу напредовања у каријери, што значајно зависи од њихових социодемографских и статусних карактеристика, као што су: године живота, највише образовање, статус-чин, укупан стаж у МО и ВС, и социоекономски статуси; 4) Ставови официра о развоју каријере могу се објаснити мањим групама латентних димензија (фактора), који су статистички значајно повезани са њиховим социо-демографским и статусним обележјима и 5) Постојећи модел развоја каријере официра у МО и ВС може се побољшати кроз примену резултата научних

истраживања из области развоја војне каријере у земљи и иностранству и кроз промену нормативно-правних претпоставки. Посебне хипотезе су даље операционализоване кроз 14 појединачних хипотеза.

Статистичку обраду података, кандидат је обавио помоћу статистичког пакета програма СПСС 27.0 применом одговарајућих статистичких поступака, као што су: дескриптивна анализа, факторска анализа, каноничка дискриминативна анализа и регресијска анализа, Хи-квадрат тест, Хи-квадрат тест независности двеју категоријских варијабли и т-тест за независне и зависне варијабле. Пригодан узорак је чинило 250 испитаника – официра различитих пероналних, андрагошких и статусних обележја. Статистичка обрада података је обухватала одређивање основних статистичких параметара (фреквенција, проценат) и утврђивање разлика међу групама испитаника по основу њихових пероналних и статусних обележја је обављено помоћу анализе варијансе. За доказивање или оповргавање посебних хипотеза коришћени су резултати дескриптивне статистике (фреквенција и проценти), као и резултати анализе варијансе.

4. САДРЖАЈ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

У Уводу аутор описује полазне теоријске основе и практичне разлоге за спровођење истраживања и израду докторског рада. У овом поглављу су дефинисани главни концепти истраживања и наведен преглед најзначајнијих истраживања у области професионалног напредовања.

У првом поглављу дисертације, дефинисан је методолошки оквир истраживања. У овом поглављу, детаљно су приказани проблем истраживања, предмет истраживања, циљеви истраживања, хипотезе истраживања – општа, пет посебних и 14 појединачних хипотеза, варијабле и индикатори истраживања. У овом поглављу, приказани су и начин истраживања (методе које су примењене у истраживању, карактеристике узорка који је кориштен у истраживању, као и начин сређивања и обраде података), као и планирани научни и друштвени исходи истраживања.

У другом поглављу су презентоване теоријске основе дисертације, а посебно научне теорије развоја каријере, као и специфичности професионалног напредовања и развоја каријере у Војсци Србије.

Резултати истраживања приказани су у трећем поглављу дисертације. У трећем поглављу су анализирани општи ставови и основне детерминанте за доношење одлуке о професионалном напредовању на основу резултата истраживања везаних за: утицај особина личности, затим утицај породичних и срединских фактора, утицај одређених погодности (бенефита) за напредовање и доношење одлуке о напредовању. Дескриптивна анализа ставова испитаника најпре је обављена помоћу основних статистичких показатеља, као што су фреквенције и проценти, а затим су утврђени остали статистички показатељи – аритметичка средина и стандардна девијација. Редослед приказа резултата истраживања заснован је на постављеним задацима и хипотезама истраживања ради провере њихове заснованости (потврђивања или оповргавања). У овом поглављу је извршена анализа и интерпретација резултата истраживања у складу са дефинисаним проблемом, циљевима и задацима истраживања, односно, извршена је провера постављених хипотеза - опште, посебних и појединачних хипотеза. Извршено је утврђивање манифестне и латентне структуре ставова о професионалном напредовању припадника Војске Србије и повезаности тих ставова са одабраним демографским, статусним и психолошким обележјима. Осим показатеља дескриптивне статистике (фреквенције и процената манифестних варијабли ставова о професионалном напредовању, приказа аритметичких средина и стандардних девијација мера које се односе на ставове о професионалном напредовању, укључујући и њихов ранг на основу утврђене аритметичке средине), примењена је и факторска анализа којом је утврђена факторска структура ставова везаних за процес доношења одлуке о професионалном напредовању. Разлике у ставовима испитаника о професионалном напредовању према њиховим социодемографским и статусним обележјима утврђене су помоћу каноничке дискриминативне анализе, при чему су скуп социодемографских и статусних обележја испитаника чинили: године старости, највиши ниво завршеног школовања/усавршавања, социоекономски статус, статус (чин) у Војсци Србије и дужина стажа у Војсци Србије. Резултати истраживања са сигурношћу указују да су све постављене хипотезе и потврђене, односно кандидат је верификовао свих пет посебних хипотеза истраживања, као односно општу хипотезу истраживања. Предложен је тзв. Интегрални модел одлучивања о професионалном напредовању у Војсци Србије (Модел). Аутор истиче да се значај овог модела огледа у његовој интегралности и могућности повезивања и емпиријске провере односа и интеракције између појединих фактора који утичу на формирање ставова и доношење одлука у погледу каријерног напредовања.

Закључак и допринос истраживања описани су у четвртом поглављу дисертације. На основу приказаних резултата истраживања и спроведене статистичке анализе, извршене дискусије резултата истраживања и предложеног модела одлучивања о професионалном напредовању, аутор је закључио да је у потпуности одговорио постављеном циљу и да су испуњени сви задаци истраживања. Доказане су све постављене хипотезе, установљен је и доказан утицај социодемографских карактеристика и особина личности на професионалне ставове и одлуке припадника Војске Србије о њиховом професионалном напредовању. Утврђена је структура ставова о професионалном напредовању и структура фактора који утичу на доношење одлуке о напредовању у каријери.

Последња два поглавља у овој дисертацији обухватају Литературу као и Прилоге који обухватају табеле поузданости скале (25 варијабли), табеле Хи-квадрата и коришћене инструмент истраживања (Упитник о развоју каријере официра).

5. ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Научна оправданост истраживања огледа се у спознаји саме појаве, која је предмет истраживања, њеним описивањем, систематизовањем, објашњењем и повећањем могућности предвиђања начина избора и примене метода за анализу ради успешнијег процеса развоја каријере официра у МО и ВС. Такође, научна оправданост дисертације огледа се у развоју теорије менаџмента у одбрани и војних наука, развоја методологије истраживања појава у друштвеним наукама уопште и развоја у области одбране. Научна оправданост манифестује се и у критиковању актуелних решења, изналажењу и афирмацији нових решења и потврђивању решења, која доказују оправданост у садашњем и будућем времену. Истраживање својим резултатима и искуствима доприноси унапређењу развоја теорије и праксе у развоју каријере официра. Резултатима истраживања, проверена су нека већ постојећа сазнања и дошло се до нових резултата и сазнања. Дефинисан је Интегрални модел одлучивања о професионалном напредовању и развоју каријере у Војсци Србије, који даје допринос постојећим моделима и теоријама, као и практичну методолошку основу за бољи менаџмент људских ресурса у војној средини

У методолошком смислу, допринос истраживања се огледа у примени разноврсних метода и методолошких поступака, те њихова провера на конкретном проблему. Истраживање може допринети стицању искустава у примени сличних поступака у наредним истраживањима у области менаџмента у одбрани, а стечено искуство може допринети унапређењу примењених метода и техника истраживања, што обезбеђује и теоријски развој методологије друштвених наука. Такође, несумњиво се може закључити да се наведена методологија може користити у реалним ситуацијама, када се примењују емпиријска и верификаторна истраживања и када је предмет истраживања у области Војних наука.

Друштвени допринос истраживања огледа се у резултатима који унапређују теоријска и практична знања у области развоја каријере официра, као и потенцијално у другим сегментима система одбране и државне управе. Ови резултати могу допринети ревизији постојеће методологије, чиме се повећава ефикасност, побољшавају радни резултати и унапређују планска документа везана за напредовање и развој каријере официра. Друштвена оправданост истраживања произашла је и из научне оправданости, јер је друштво заинтересовано за развој науке, развој система одбране и ефективно остваривање мисија Војске Србије.

6. ОБЈАВЉЕНИ И САОПШТЕНИ НАУЧНИ РЕЗУЛТАТИ РЕЛЕВАНТНИ ЗА ТЕМУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Рад публикован у националном часопису међународног значаја (M24)

1. **Ристић В**, Пешић А., Бојанић Д.: *Детерминанте развоја каријере официра Војске Србије*, Одитор – часопис за менаџмент, финансије и право, Број 1 (2024), Београд, 2024, <https://doi.org/10.59864/Oditor12404R>

Рад публикован у већунском часопису националног значаја (M51)

1. Лојић Р., **Ристић В.**, Каровић С.: *Развој лидерске каријере*, Војно дело бр. 4 / 2015, Београд, 2015.

2. Марчек Ј., **Ристић В.**, Бојанић Д., *Утицај неких детерминанти на развој каријере официра Војске Србије*, Војно дело 2018, вол. 70, бр. 7, стр. 239-267, Београд, <https://doi.org/10.5937/vojdelo1807239M>

7. ПОДАЦИ О ИЗВРШЕНОЈ ПРОВЕРИ НА ПЛАГИЈАРИЗАМ

На основу члана 10. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације и промоцији доктора наука („СВЛ”, бр. 7/2024) и Упутства о поступку провере на плагијаризам на Универзитету одбране у Београду (акт РУО, бр. 13-34 од 22. 3. 2024. године), Проректорат за НИД Универзитета одбране у Београду извршио је проверу на плагијаризам текста докторске дисертације под називом „Модел развоја каријере официра у Министарству одбране и Војсци Србије” кандидата потпуковника мр Владимира Ристића и израдио Технички извештај о провери на плагијаризам (акт РУО, И бр. 8-131 од 10.03.2025. године).

Провера на плагијаризам је извршена коришћењем лиценцираног софтвера iThenticate. Израђени Технички извештај о провери на плагијаризам обезбедио је све неопходне информације ради утврђивања да ли је докторска дисертација оригинална и у којој мери, да ли представља рад докторанда, да ли су и у којој мери испоштована академска правила цитирања, извођења извора и слично. Провером на плагијаризам утврђено је да се око 4 % текста (1514 речи од 55716 или прецизно 2,71%) докторске дисертације кандидата потпуковника мр Владимира Ристића, подудара са три друга извора.

У оцени оригиналности докторске дисертације (акт Број 258-18 од 26.03.2025. године), ментор је закључио да је оригиналност докторске дисертације позитивно оцењена и да се поступак за оцену и одбрану докторске дисертације може наставити. Ову оцену ментора о оригиналности докторске дисертације, потврдило је Наставно-научно веће Војне академије, својом одлуком број 08/43 (акт Војне академије Број 360-75 од 4. априла 2025. године).

8. ЗАКЉУЧАК

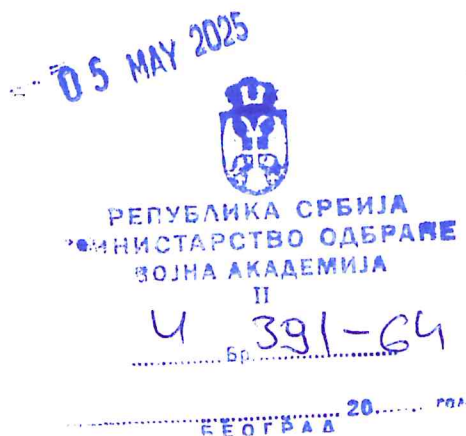
Комисија је закључила да докторска дисертација кандидата, потпуковника мр Владимира Ристића, под називом „Модел развоја каријере официра у Министарству одбране и Војсци

Србије” представља оригинално и самостално научно дело у оквиру кога су испуњени постављени циљеви истраживања, и да је остварени научни допринос оригиналан и актуелан.

На основу приказаних и верификованих резултата истраживања, констатовано је да је кандидат успешно завршио докторску дисертацију у складу са одобреном пријавом, и да су се стекли услови за њену одбрану. Не постоје оправдани разлози да се ограничи јавни увид у садржај докторске дисертације или њених одређених делова, нити да се ограничи присуство одбрани докторске дисертације.

Стога, Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације предлаже да се, овај Извештај и докторска дисертација кандидата ставе на увид јавности, а након завршеног увида, поменути Извештај усвоји од стране Наставно-научног већа Војне академије и да се одобри усмена јавна одбрана.

У Београду, 30. 04. 2025. године

КОМИСИЈА

Милан Миљковић
пк ванр. проф. др Милан Миљковић,
председник комисије

Драган Јевтић
пк ванр. проф. др Драган Јевтић,
ментор и члан комисије

Анита Пешић
вс доц. др Анита Пешић,
члан комисије

Милан Канкараш
ванр. проф. др Милан Канкараш,
члан комисије

Ранко Лојић
ред. проф. др Ранко Лојић,
члан комисије

Достављено (електронском разменом):

-
- Наставно-научно веће ВА,
 - декан Војне академије,
 - Одсек за ПКис/рф за 2. и 3. степен студија,
 - пк Милан Миљковић (преко Катедре стратегије ШНО),
 - пк Драган Јевтић (преко Катедре командовања и руковођења),
 - вс Анита Пешић (преко Катедре друштвених наука),
 - др Милан Канкараш (преко Катедре командовања и руковођења),
 - др Ранко Лојић (преко Катедре командовања и руковођења),
 - а/а.